

Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle työnhakijan avointen korkeakouluopintojen aikaista työttömyysturva-oikeutta koskevaksi lainsäädännöksi

Johdanto

Työ- ja elinkeinoministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle työnhakijan avointen korkeakouluopintojen aikaista työttömyysturva-oikeutta koskevaksi lainsäädännöksi.

Ehdotetussa laissa muutettaisiin työttömyysturvalakia (1290/2002), työvoimapalveluiden järjestämisestä annettua lakia (380/2023) ja kotoutumisen edistämisestä annettua lakia (681/2023). Työttömyysturvalakia muutettaisiin siten, että 25 vuotta täyttäneellä työnhakijalla olisi mahdollisuus opiskella rajoituksetta avoimia korkeakouluopintoja työttömyysetuutta menettämättä. Työvoimapalveluiden järjestämisestä annettua lakia ja kotoutumisen edistämisestä annettua lakia muutettaisiin siten, että työttömyysetuudella tuettuina omaehtoisina opintoina ei voisi enää opiskella avoimia korkeakouluopintoja.

Esityksen tavoitteena on helpottaa työttömien työnhakijoiden avointen yliopisto-opintojen ja avointen ammattikorkeakouluopintojen opiskelumahdollisuuksia sekä vähentää työttömyysetuuden saamisen edellytyksiin liittyvää hallinnollista taakkaa. Esityksellä arvioidaan olevan vain vähäisiä taloudellisia vaikutuksia.

Tausta

Pääministeri Petteri Orpon hallitus linjasi syksyn 2025 valtion vuoden 2025 talousarvioesityksen valmistelun yhteydessä tavoitteesta selkeyttää työttömien opiskelumahdollisuuksia ja vähentää työttömyysetuuden saamisen edellytyksiin liittyvää hallinnollista taakkaa.

Hallituksen esitys on valmisteltu työ- ja elinkeinoministeriössä ja sitä on käsitelty työryhmässä, jossa ovat olleet edustettuina työ- ja elinkeinoministeriön lisäksi sosiaali- ja terveysministeriö, valtiovarainministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö sekä keskeiset työelämän järjestöt.

Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on helpottaa työttömien työnhakijoiden mahdollisuuksia opiskella avoimia yliopisto-opintoja ja avoimia ammattikorkeakouluopintoja. Ehdotetut muutokset helpottaisivat työttömien työnhakijoiden mahdollisuuksia opiskella avoimia yliopisto-opintoja ja avoimia ammattikorkeakouluopintoja työttömyysturvaoikeutta menettämättä. Työttömyysturvalla opiskelu mahdollistettaisiin yli 25-vuotiaiden osalta nykyistä laajemmin. Muutokset lisääisivät ennakoitavuutta työttömyysturvaoikeuden säilymisestä avointen korkeakouluopintojen aikana sekä vähentäisivät hallinnollista taakkaa, kun viranomaisen ei selvitä näiden opintojen vaikutusta työnhakijan oikeuteen saada työttömyysetuutta. Työttömyysetuusvaikutukset arvioidaan vähäisiksi.

Lausuntokierroksen tavoitteena on kerätä eri toimijoilta näkemyksiä ja palautetta valmisteilla olevasta lakimuutoksesta.

Vastausohjeet vastaanottajille

Lausunto pyydetään ensisijaisesti antamaan vastaamalla lausuntopyyntöön lausuntopalvelun kautta. Ohjeet palveluun rekisteröitymiseksi ja palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelun sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet (käyttäjätuki: lausuntopalvelu.om@gov.fi). Ministeriöiden tulee lisäksi tallentaa lausuntopalvelussa antamansa lausunto VAHVA-asianhallintajärjestelmään asialle VN/33301/2025.

Jos lausuntoa ei ole mahdollista antaa lausuntopalvelussa, lausunto voidaan vaihtoehtoisesti toimittaa ministeriön kirjaamoon sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo.tem@gov.fi tai postitse osoitteeseen Työ- ja elinkeinoministeriö, PL 32, 00023 Valtioneuvosto. Kirjaamoon toimitetussa lausunnossa pyydetään mainitsemaan asianumero VN/33301/2025. Lisäksi kirjaamoon toimitettu lausunto pyydetään lähettämään esimerkiksi sähköpostin liitetiedostona Word- tai PDF-muodossa, jotta lausuntoasiakirja ei sisällä tarpeettomia henkilötietoja, kuten yksityishenkilön sähköpostiosoitetta.

Kaikki annetut lausunnot ovat lähtökohtaisesti julkisia viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaisesti. Lausunnot julkaistaan hankkeen julkisilla hankesivuilla (valtioneuvosto.fi/hankkeet, tunnus TEM101:00/2025). Yksityishenkilön lausunto julkaistaan kuitenkin hankesivuilla tietosuojasystä ainoastaan, jos henkilö tätä kirjallisesti pyytää esimerkiksi lausuntonsa yhteydessä tai sen saateviestissä.

Lisäksi kaikki lausuntopalvelussa annetut lausunnot, mukaan lukien yksityishenkilöiden lausunnot, ovat automaattisesti kaikkien nähtävissä lausuntopalvelussa. Ministeriö ei julkaise kirjaamoon toimitettuja lausuntoja lausuntopalvelussa.

Lausunnossa ei tule ilmoittaa tarpeettomia henkilötietoja. Vaikka yksityishenkilön kirjaamoon toimittamaa lausuntoa ei julkaistaisi verkossa, lausunto on ministeriöltä kaikkien saatavissa viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaisesti.

Aikataulu

Lausunto pyydetään toimittamaan **viimeistään 2.4.2026**.

Valmistelijat

Lisätietoja asiasta antaa

Hallitusneuvos Timo Meling, timo.meling@gov.fi

Linkit

<https://tem.fi/hanke?tunnus=TEM101:00/2025> - Hankesivu

<https://tem.fi/sv/projekt?tunnus=TEM101:00/2025> - Projektsidan

Liitteet:

[Luonnos hallituksen esitykseksi.pdf](#)

[Propositionens huvudsakliga innehåll och lagförslag.pdf](#)

Jakelu:

Aalto yliopisto
Akava ry
Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry
Ammattiliitto PRO
Centria-ammattikorkeakoulu
Diakonia-ammattikorkeakoulu
Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia
Elinkeinoelämän keskusliitto EK
Espoo-Kauniaisten työllisyysalue
Etelä-Hämeen työllisyysalue
Eteläisen Keski-Suomen työllisyysalue
Etelä-Karjalan työllisyysalue
Etelä-Kymenlaakson työllisyysalue
Etelä-Satakunnan työllisyysalue
HAAGA-HELIA-ammattikorkeakoulu
Hanko-Raaseporin työllisyysalue
Helsingin työllisyysalue
Helsingin yliopisto
Humanistinen ammattikorkeakoulu
Hämeen ammattikorkeakoulu
Hämeen työllisyysalue
Itä-Suomen yliopisto
Julkisalan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO
Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL
Jyväskylä-Muuramen työllisyysalue
Jyväskylän ammattikorkeakoulu
Jyväskylän yliopisto

Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu
Kainuu-Koillismaan työllisyysalue
Kajaanin ammattikorkeakoulu
Kansaneläkelaitos Kela
Karelia-ammattikorkeakoulu
KEHA-keskus
Keravan ja Sipoon työllisyysalue
Keski-Pohjanmaan työllisyysalue
Keski-Savon työllisyysalue
Keski-Uudenmaan työllisyysalue
Kirkkonummi-Vihti-Siuntion työllisyysalue
Kouvolan työllisyysalue
Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT
Kuopion työllisyysalue
Kymppi työllisyysalue
Lab-ammattikorkeakoulu
Lahden työllisyysalue
Lapin ammattikorkeakoulu
Lapin yliopisto
Lappeenrannan–Lahden teknillinen yliopisto LUT
Laurea-ammattikorkeakoulu
Lohja-Karkkilan työllisyysalue
Läntisen Pirkanmaan työllisyysalue
Meri-Lapin työllisyysalue
Metropolia ammattikorkeakoulu
Mikkelin seudun työllisyysalue
Oikeusministeriö
Opetus- ja kulttuuriministeriö /Korkeakoulu- ja tiedepolitiikan osasto
Opetushallitus
Oulun ammattikorkeakoulu
Oulun seudun työllisyysalue
Oulun yliopisto
Pietarsaaren seudun työllisyysalue
Pohjanmaan työllisyysalue
Pohjois- ja Itä-Lapin työllisyysalue
Pohjoisen Keski-Suomen työllisyysalue
Pohjois-Karjalan työllisyysalue
Poliisiammattikorkeakoulu
Porvoon työllisyysalue
Päijät-Hämeen työllisyysalue
Raahen työllisyysalue
Rovaseudun työllisyysalue
Salon työllisyysalue
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Satakunnan työllisyysalue
Savonia ammattikorkeakoulu
Savonlinnan työllisyysalue
Seinäjoen ammattikorkeakoulu
Seinäjoki-Isokyrö-Ilmajoen työllisyysalue
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö
Sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunta SAMU

STTK ry
Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
Suomen Kuntaliitto
Suomen Yrittäjät ry
Suupohjan työllisyysalue
Svenska handelshögskolan
Taideyliopisto
Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampereen seudun työllisyysalue
Tampereen yliopisto
Tunturi-Lappi - Pellon työllisyysalue
Turun ammattikorkeakoulu
Turun työllisyysalue
Turun yliopisto
Työttömien keskusjärjestö ry
Työttömyyskassojen yhteisjärjestö TYJ ry
Vaasan ammattikorkeakoulu
Vaasan yliopisto
Vakuutusosasto
Valtioneuvoston oikeuskansleri
Valtiovarainministeriö
Vantaan työllisyysalue
Ylivieska-Kalajoki-Nivalan työllisyysalue
Ylä-Savon työllisyysalue
Yrkeshögskolan Arcada
Yrkeshögskolan Novia
Åbo akademi

Lausunnonantajan lausunto

1. Yleiset kommentit
2. Huomionne työttömyysturvalain muutoksista
3. Huomionne työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain muutoksista
4. Huomionne esityksen vaikutuksista ja vaikutusarvioista

Yksi esityksen vaikutusarvion keskeisistä epävarmuuksista liittyy hallituksen puoliväliriihessä 2025 tekemään linjaukseen, jossa tutkinnon suorittaminen avoimilla korkeakouluopinnoilla tullaan myöhemmin mahdollistamaan. Tällä hetkellä avoimen väylän kautta siirtyy vuosittain tutkinto-opiskelijaksi noin 6 000 opiskelijaa. Määrä on nykyisin melko vähäinen, mikä rajoittaa mahdollista riskiä opintoetuksien korvautumisesta työttömyysetuudella.

5. Miten arvioitte tutkinnon suorittamista koskevan esityksen ja työttömien avoimen opiskelun helpottamisen yhteisvaikutuksia? Pidätkö todennäköisenä, että avointen korkeakouluopintojen kautta tutkinnon suorittavien osuus tulee kasvamaan merkittävästi verrattuna nykyisen avoimen väylän volyymiin?

Hallitus nosti keväällä 2024 avoimen korkeakouluopetuksen enimmäismaksuja 15 eurosta 45 euroon yhtä opintopistettä kohden. Toistaiseksi maksuja on korotettu maltillisesti.

6. Miten arvioitte, että tutkinnon suoritusoikeus avoimien korkeakouluopintojen kautta muuttaisi opintomaksuja

Ruth Kimmo
Työ- ja elinkeinoministeriö

Meling Timo
Työ- ja elinkeinoministeriö